

ಆರ್ಥಿವಿನಂಚಿನ ಭಾಷೆಯ ‘ಪ್ರಾಣ’!

ಶ್ರೀ ಸಲದ ನೋಬೆಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರಸ್ಕಾರವು ನಾವೇಯ ನಿನೋರಿಸ್ತು ಎಂಬ ಉಪಭಾವವೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾನಾ ಫಾಸ್ ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ನಿನೋರಿಸ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಮನ್ಯಾನ್ ಸಿಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಈ ಲೇಟಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದರೂ ಹಚ್ಚು ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದು ನಾಟಕಾರನಾಗಿಯೇ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ರಂಗಕ್ರಿತಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಧೂನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಳವನ್ನು ಬಲ್ಲವರ ವಿಶೇಷಜ್ಞ. ಉತ್ತರವರ ಸರತೆಯಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಮಾತುಗಳು ಕೆಳಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂಭರಣದಲ್ಲಿ ‘ಧೂನಿ ಇಲ್ಲವರಿಗೆ ಧೂನಿ ನಿರ್ದಿದ ಲೇಟಿಕ್’ ಎಂದೂ ಅವರು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿದ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಫಾಸ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತುವಾಗಿವೆ. ಅವರು ಬಳಸುವ ಭಾವ ಅಲಿಗಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಾನೆ ಮಸೆದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿತದವ್ಯೇ ತೀಕ್ಷ್ಣ. ಬಡವರ ನೋವ್‌ಸಂಕಟಗಳು, ಆತಂಕ-ದುಗುಡಗಳು, ಸಿಟ್ಟು-ಆಕ್ರೋಜಗಳು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿಹಸಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಜನರ ಭಾವನೆಗಳು ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೋಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವಿರುವ ಹಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡಿದರೂ ಅಂತಹ ಭಾವನೆಗಳೇ ತೋಟ್ಯುತ್ತವೆ! ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಂತಹ ಭಾಷೆಗಳ ಅಭ್ಯರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪ್ರಟ್ಟ ಭಾಷೆಗಳ ಅಳವು-ಉಳಿವನ ಪ್ರತ್ಯೇ ಭಾರತವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಕಾಡುವಂಥದ್ದೇ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ತವರು ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲೂ ಈ ಸಂದಿಗ್ಗಿ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ; ನಿನೋರಿಸ್ತು ಭಾವಿತ್ಯೂ ಸದ್ಯ ಅರಿತದ್ದೇ ಒತ್ತುದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾವೆಯ ಉಳಿವಾಗಿ ಶುರುವಾಗಿರುವ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಫಾಸ್ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಈ ಪುರಸ್ಕಾರವು ದೊಡ್ಡ ಬಲ ತುಂಬಿದೆ.

ನಾವೇಯಲ್ಲಿ 1959ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಫಾಸ್, ಬರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದು ಕಾದಂಬಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ, ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅವರು

■ ಪ್ರವೀಣ ಶುಲಕಣ್ಣ

ರಂಗಭೂಮಿಯತ್ತ ವಾಲಿದರು. ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದೇ ರಂಗಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ ಅವರು, ಪಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಂದರ ಮೇಲೆ ಬಂದರಂತೆ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಹೋದರು. ಅವರ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳೂ ರಂಗಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಬಂದು ದಾಖಲೆಯೇ. ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಧಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ರಂಗಕ್ರಿತಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಫಾಸ್ ಅವರದು ಮುಂಚೊಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಹೆಸರು. ಜಗತ್ತಿನ 40 ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ಅನುವಾದಗೊಂಡಿದೆ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಕಥೆಗಳು, ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು... ಹೀಗೆ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ‘ಮರ್’ ಹಲವು ಟಿಪಿಲುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೂ ನಾಟಕಗಳ ಘರವೇ ಆ ಮರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವುದು. ಸುಮಾರು 40 ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಂಟರ್ಗಳ ಕುರಿತು ಅವರು ಬರೆದ ‘ಎ ನ್ನು

ನೇಮ್ರೋ: ಸೆವ್ವಾಲಜಿ VI VII’ ಭಾರಿ ಸದ್ಯ ಮಾಡಿದ ನಾಟಕ. ಒಂಕರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಗೂ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನಗೊಂಡು ಕೊನೆಯ ಸುತ್ತಿನವರೆಗೂ ತಲುಪಿತ್ತು. ‘ಇ ಆಮ್ ಇನ್ ದಿ ಏಂಡ್’, ‘ಮೆಲಾಂಕಲಿ’, ‘ಬೋಲ್ಟೋಹೆಸ್ಸೋ’, ‘ದಿ ಡೆಡ್ ಡಾನ್’ ಮೊದಲಾದ ನಾಟಕಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕಂಡು ಫಾಸ್ ಅವರಿಗೆ ಹೆಸರು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪಿಂಟರ್, ಸ್ವಾಮ್ಯವೆಲ್ಲ ಬೆಕ್ಟ್ ಅವರಂತಹ ರಂಗಕ್ರಿತಗಳು ಈ ಹಿಂದೆ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರತ್ಯೇಗೆ ಭಾಜನಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಹೆಸರು ಫಾಸ್ ಅವರದಾಗಿದೆ. ಫಾಸ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಯೂರೋಪಿನ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟುಂದು ಭರವಸೆ ಎಂದರೆ, ಕೆಂದ ಒಂದು ದಶಕಿಂದಲೂ ಅವರಿಗೆ ‘ಈ ಬಾರಿ ವಿಂಡಿತ ನೋಬೆಲ್ ಸಿಗುತ್ತದೆ’ ಎಂದು ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾದೂ ಉಂಟು.

‘ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣವಲ್ಲ. ಎವ್ವ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಷ್ಟ ಸರಳವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ನಾನು ನನ್ನೇಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಬದುಕಿನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬರವಣಿಗೆ ಮೂಲಕ ಕೆಡುಪುದು ನನ್ನ ಹಂಬಲ. ಎದುರಾಗುವ ಪ್ರತ್ಯೇಗಳಿಗೆ ಸರಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬಯಸುವುದು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣ’ ಎಂದು ಅವರೊಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಕ್ಕಾಲ ಫಾಸ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯಿಸಿದ ರಿತಿ ಕಾಡ ಅವರ ವಸ್ತ್ಯತ್ವದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಇಳಿಕು ನೋಡುವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ‘ಹೌದು, ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಮಿಷಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಕ್ಷಣಿದಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುಣಲಕ್ಷಣವೇ ನಿಲ್ಲುವಂತಹ ಹೊರತುಪಡಿ ಬೇರೆ ಮಾನದಂಡಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತೆಲುಹಾಕದಿರುವ ಕಾರಣ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊಲ್ಲಿವಿದೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಭಾವಗೆ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಿದೆ’ ಎಂದು ಅವರು ಹೆಮೇಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಭಾವಯೆನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಅನವರತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Printed and Published by B.A. Ravi on behalf of The Printers (Mysore) Private Ltd. Printed at M/s Rajhan's Enterprises, No.134, 4th Main Road, Industrial Town, Rajajinagar, Bangalore - 560044 and published from The Printers (Mysore) Private Ltd., Plot Nos. 7 to 12, Kumbalgodu Industrial Area, II Phase, Bengaluru - 560074. Editor: K.N. TILAK KUMAR.

Editorial Office: 75, M.G Road, Bengaluru-560 001 E-mail:editorsu@sudha.co.in. Phone: 080 45557333, Editorial:45557262, Circ:1800-425-8009, Advt: 1800-425-8008, ©All rights reserved. Reproduction in whole or in part without permission is prohibited. RNI No 7891/65